

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

18 липня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1455/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Устименко В.Є.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шиловой Т.С.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Наталії Володимирівни за зверненням Вищої ради юстиції,

встановила:

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення прав на справедливий суд», яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції.

Звернення щодо поведінки судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. стосується дій, вчинених суддею до набрання чинності цим законом.

У зв'язку з викладеним в частині дисциплінарної відповідальності судді застосовується Закон України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року.

12 листопада 2015 року до Комісії надійшло рішення Вищої ради юстиції щодо відмови у внесенні подання до Верховної Ради України про звільнення Сіромашенко Н.В. з посади судді Шевченківського районного суду міста Києва та направлення висновку Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції від 24 вересня 2014 року № 3/02-14 за зверненням Паньківської Г.Г. до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

З даного рішення вбачається, що до Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції звернулася гр. Паньківська Г.Г. із заявою про порушення суддею Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. норм законодавства України під час розгляду справи № 761/2415/14-п про адміністративне правопорушення та ухвалення рішення за результатами її розгляду.

Автор звернення посилається на те, що 06 лютого 2014 року суддею ухвалено рішення про визнання її винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 122-2 КУпАП, та позбавлено права керувати всіма видами транспортних засобів строком на три місяці.

Заявниця зауважила, що вона ніколи не отримувала посвідчення водія та не керувала транспортними засобами, а тому суддею під час розгляду справи

порушено принцип верховенства права та індивідуальної відповідальності, не встановлено фактичних обставин справи. Винесено постанову на підставі сфальсифікованого протоколу про адміністративне правопорушення та рапорту, який складено неуповноваженою особою.

Окрім того, розгляд справи суддею проведено без належного повідомлення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про час і місце судового розгляду.

Висновком Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції від 24 вересня 2014 року №3/02-14 визнано в діях судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. наявність ознак порушення присяги судді та направлено висновок з матеріалами перевірки до Вищої ради юстиції для подальшого розгляду та прийняття рішень.

За результатами розгляду висновку Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції Вищою радою юстиції прийнято рішення від 15 жовтня 2015 року № 741/0/15-15 про відмову у внесенні подання до Верховної Ради України про звільнення Сіромашенко Н.В. з посади судді Шевченківського районного суду міста Києва за порушення присяги та направлено висновок Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції від 24 вересня 2014 року № 3/02-14 до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 24 грудня 2015 року № 4020/дп-15 стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. відкрито дисциплінарну справу за зверненням Вищої ради юстиції.

У засідання Комісії з'явилася суддя Сіромашенко Н.В. та надала свої пояснення по суті звернення і підтримала раніше надані пояснення під час засідання Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції.

Також у засідання з'явилася заявниця Паньківська Г.Г.

Комісія вважає за можливе розглянути дисциплінарну справу, враховуючи належне повідомлення та явку усіх осіб.

Заслухавши доповідача, пояснення судді, яка підтримала надані раніше пояснення, повно та всебічно дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила такі обставини та дійшла таких висновків.

Постановою судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. від 06 лютого 2014 року Паньківську Г.Г. визнано винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 122-2 КУпАП, та накладено адміністративне стягнення у виді позбавлення права керувати всіма транспортними засобами строком на три місяці.

Суддя дійшла висновку, що вчинення Паньківською Г.Г. адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 122-2 КУпАП, а саме: невиконання вимоги працівника міліції 29 грудня 2013 року про зупинку транспортного засобу «Опель» з державним номерним знаком НОМЕР_1, який рухався по вул. Богатирській, 3 у місті Києві о 13 год. 42 хв., поданого за допомогою жезла та свистка, підтверджено постановою про вчинення адміністративного правопорушення та додатком – рапортом старшого інспектора ВДАІ Шевченківського району Кудрі І.І. та поясненням свідків.

Суддею Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Н.В. пояснено, що жодних порушень норм чинного законодавства під час розгляду

справи про адміністративне правопорушення нею не було допущено. Паньківську Г.Г. про розгляд справи повідомлено належним чином. Суддя також зазначила, що оскільки КУпАП не передбачає порядку вручення судових повісток та викликів, то нею було застосовано аналогію права. Так, частиною п'ятою статті 74 ЦПК України судовий виклик або судове повідомлення вважається врученим належним чином у разі відсутності осіб, які беруть участь у справі, за такою адресою. Судовий виклик було здійснено за адресою, вказаною у протоколі про адміністративне правопорушення. КУпАП не передбачає звернення судді до відповідного органу реєстрації місця перебування та місця проживання особи щодо надання інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) такої фізичної особи.

Суддя також зауважила, що Паньківська Г.Г. 14 лютого 2014 року особисто в суді отримала постанову від 06 лютого 2014 року, що підтверджується відповідною розпискою. Таким чином, заявниця знала про розгляд справи. Про час і місце розгляду справи була особисто повідомлена в усній формі при зверненні до суду для надання інформації. Розгляд справи зазначеної категорії не передбачає обов'язковою присутність особи. Суддя вважала, що особу, яка притягується до адміністративної відповідальності, повідомлено про судові засідання належним чином.

Окрім того, на засіданні дисциплінарної секції Вищої ради юстиції 22 вересня 2015 року була присутня помічниця судді – Солошенко Н.М., яка пояснила, що особисто повідомила Паньківську Г.Г. про судові засідання.

Однак надані суддею пояснення не заслуговують на увагу, виходячи з такого.

Відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя зобов'язаний, крім іншого, своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства, дотримуватись присяги судді.

Пунктом 2 постанови Пленуму Верховного Суду України № 8 від 13 червня 2007 року «Про незалежність судової влади» визначено, що рішення в судовій справі має ґрунтуватися на всебічному, повному й об'єктивному дослідженні всіх обставин справи, під час якого не може надаватися перевага правовій позиції будь-якого учасника судового процесу, зокрема прокурорів, захисників, представників юридичних чи фізичних осіб.

Статтею 122-2 КУпАП встановлено, що невиконання водіями вимог працівника міліції, а водіями військових транспортних засобів – вимог посадової особи військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України про зупинку транспортного засобу, тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до одинадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Відповідно до статті 251 КУпАП доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та

технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Зрапорту старшого інспектора ВДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України у місті Києві Кудрі І.І. на ім'я начальника УДАІ ГУ МВС України у місті Києві Курінного А.В. вбачається, що 29 грудня 2013 року під час несення служби по вулиці Богатирській, 3 у місті Києві приблизно о 13 год. 42 хв. ним подано сигнал за допомогою свистка та жезла про зупинку автомобіля «Опель» за порушення вимог пункту 9.5 ПДР, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306. Однак, з рапорту також не вбачається, що саме Паньківська Г.Г. керувала транспортним засобом під час вчинення адміністративного правопорушення. Особу водія працівником органів ДАІ встановлено не було.

Власником транспортного засобу є дійсно заявниця. Однак даних про наявність у Паньківської Г.Г. посвідчення водія не вбачається. У особливих відмітках картки приватного автомобільного транспорту вбачається, що право на керування автомобілем має Паньківський В.М. З листа начальника управління УДАІ у місті Києві ГУ МВС України Макаренка М.М. від 21 серпня 2014 року № 10/17401 вх, який надано на запит ТСК, вбачається, що згідно з обліковими даними автоматизованої інформаційно-пошукової системи УДАІ ГУ МВС України у місті Києві та НАІС ДДАІ МВС України Паньківська Г.Г. посвідчення водія у місті Києві не отримувала.

Протокол про адміністративне правопорушення серії АБ2 № 378231 від 18 січня 2014 року складено старшим дізнавачем ВДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України у місті Києві Самченком А.А. за відсутності Паньківської Г.Г. Однак у протоколі зазначено, що особу встановлено із зазначенням її паспортних даних. На підтвердження вказаних обставин у протоколі містяться підписи «понятих» - ОСОБА_1 та ОСОБА_2, у матеріалах справи містяться їх письмові пояснення, з яких вбачається, що Паньківська Г.Г. на неодноразові запрошення до ВДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України у місті Києві жодного разу не з'явилась. Будь-яких інших відомостей про обставини вчинення правопорушення, особу чи транспортний засіб правопорушника у поясненнях зазначених осіб немає.

Зазначення гр. ОСОБА_1 та ОСОБА_2 як понятих у протоколі про адміністративне правопорушення суперечить статті 264 КУпАП, якою передбачено залучення понятих лише під час проведення особистого огляду і огляду речей.

Відповідно до статті 254 КУпАП про вчинення адміністративного правопорушення складається протокол уповноваженою на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності. Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається у двох екземплярах, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Статтею 256 КУпАП передбачено зміст протоколу про адміністративне правопорушення.

У матеріалах справи про адміністративне правопорушення є заява Паньківської І.Г. від 15 січня 2014 року, в якій вона повідомляє про неможливість прибути до відділу за запрошенням для оформлення протоколу про адміністративне правопорушення у зв'язку із отриманням листа із запізненням, запереченням факту керування автомобілем та порушенням вимог правил ПДР. Заявницею також зазначено адресу для листування.

У разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, за яке відповідно до цього Кодексу може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, працівник уповноваженого підрозділу тимчасово вилучає посвідчення водія до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення, але не більше ніж на три місяці з моменту такого вилучення, і видає тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами. Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення (стаття 365-1 КУпАП).

Однак, відомості про тимчасове вилучення такого посвідчення у Паньківської Г.Г. у протоколі про адміністративне правопорушення відсутні.

Відповідно до статті 245 КУпАП завданням провадження у справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності.

Згідно зі статтею 278 КУпАП орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішує такі питання:

- 1) чи належить до його компетенції розгляд даної справи;
- 2) чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;
- 3) чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;
- 4) чи витребувано необхідні додаткові матеріали;
- 5) чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

Стаття 280 КУпАП передбачає обов'язок органу (посадової особи) при розгляді справи про адміністративне правопорушення з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

На підставі статті 279 КУпАП головуєчий на засіданні колегіального органу або посадова особа, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення. На засіданні заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються

клопотання.

Провадження у справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за відсутності події і складу адміністративного правопорушення.

Водночас, незважаючи на вказані вимоги законодавства, суддею Сіромашенко Н.В. притягнуто до адміністративної відповідальності особу, яка його не вчиняла, за відсутності складу адміністративного правопорушення.

Суддею також не дотримано вимог статті 268 КУпАП, оскільки справу розглянуто за відсутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Відомості про належне повідомлення Паньківської Г.Г. про дату і час судового засідання відсутні. До суду повернулася повістка без відмітки про вручення у зв'язку із закінченням встановленого строку зберігання.

У пункті 28 постанови Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 року № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті» наголошено, що суди не вправі застосувати позбавлення права керувати транспортними засобами у випадках, коли винна особа вже позбавлена такого права або взагалі його не мала.

Незаконність винесеної суддею постанови підтверджено судом апеляційної інстанції, яким 12 березня 2014 року постанову суду першої інстанції скасовано та Паньківську Г.Г. звільнено від адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 122-2 КУпАП на підставі статті 4 Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких Законів України» та закрито провадження у справі.

Відповідно до частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав істотного порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необгрунтоване вжиття заходів забезпечення позову.

За таких обставин Комісія вважає, що при розгляді справи про адміністративні правопорушення суддя Сіромашенко Н.В. не з'ясувала усіх обставин справи, не встановила особу, винну у вчиненні адміністративного правопорушення, і розглянула справу за її відсутності, не повідомила особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, про дату і час судового засідання, чим порушила права такої особи, передбачені статтею 268 КУпАП, та застосувала до особи, яка не отримувала посвідчення водія, адміністративне стягнення у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на три місяці, чим допустила істотні порушення норм чинного законодавства, які встановлено судом апеляційної інстанції, що є підставою дисциплінарної відповідальності судді відповідно до частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Привирішенні питання про доцільність обрання дисциплінарного стягнення стосовно судді відповідно до частини другої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Комісія має враховувати характер проступку, його наслідки, особу судді, ступінь його вини, обставини, що впливають на можливість

притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Згідно з наданою головою Шевченківського районного суду міста Києва характеристикою суддя Сіромашенко Н.В. характеризується позитивно. Працює на посаді судді з червня 1999 року. За час роботи на посаді судді зарекомендувала себе дисциплінованим суддею, яка з відповідальністю ставиться до службових обов'язків, принциповим, старанним та грамотним суддею.

Відповідно до частини четвертої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження у дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Комісією встановлено, що проступок суддею вчинено 06 лютого 2014 року, а тому строк для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності сплинув.

За таких обставин Комісія вважає за необхідне припинити провадження у дисциплінарній справі у зв'язку із закінченням строку притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Керуючись статтями 83-89, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року), Комісія

вирішила:

провадження у дисциплінарній справі стосовно судді Шевченківського районного суду міста Києва Сіромашенко Наталії Володимирівни за зверненням Вищої ради юстиції припинити.

Про прийняте рішення повідомити заінтересованих осіб.

Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому процесуальним законом.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

М.А. Макаруч

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова